

soldado nago,
 gudari guztiak
 Saibigainen
 erori baitziren.
 Nik
 pentsatu nuen
 orduan
 Barrenkalle Barrenako Saibigainen
 gudari gehiago erori dela
 Urkiolako Saibigainen baino.
 Baina ez nion esan,
 gazteriak fedea
 behar baitu,
 eta gainera
 nik esperantzarik,
 federik
 edo
 karitaterik
 eztaukadalako.
 Merke erosi zuen
 Kristok
 kristau herria.
 Eta hala ere
 Kristo
 Golgotan hil bazen ere,
 munduko bazterretan
 poetak daude
 oraindik.

24.— RAFAEL, EZ SANZIO, RUIZ BALERDI

Leonardok ez balu pintatu
 Giocondaren irri urrutia,

Michelangelok utzi balu
 bere Sibila
 sudur gabe,
 Diego Velázquezek erantzi bailitu
 bere Maestate, Gaztelako
 erregearen
 zangoetatik
 galtza-erdiak,
 eta jautsi balira
 Sena-ondoko,
 Tiber-ondoko,
 Manzanares-ondoko
 haurretara,
 ez ziren izanen
 ez Leonardo,
 ez Michelangelo,
 ez Velázquez,
 ezpada Ruiz Balardi.
 Zeren honen burua
 ez den hain ongi koadratzen
 administrazio-kontseiluetakoa
 jeometria errektilineoan
 eta haren mintzaera
 arrotz egiten baita
 kontseilari jaun prudenteen belarri zuhurretan.
 Hobeki ikusten da
 Herrerako eskola nazionallean
 edo
 Amezketako ikastolan,
 nola bertan ikasten dute
 umeek
 zer aldi dagoen ferdetik gorrira,
 mugimentuen eta masen direkzioa.
 Rafael, ez Sanzio, Ruiz Balardi
 bat egiten da herriarekin
 nola gatzia eta ura

euskaldunen itsaso amaigabea.
 Rafael, ez Sanzio, Ruiz Balerdi
 eta harekin
 Oteitza Enbil,
 Txillida Juantegi,
 Ibarrola Goikoetxea,
 Zumeta,
 Mendiburu,
 gure etorkizunen esperantza bizia,
 burjesiari bizkarra,
 herriari aurpegia,
 Euzkadiko artistak,
 gure etorkizunaren esperantza bizia,
 gure presentearen errealtate finkoa,
 gure pasatuaren arguila bakarra.
 Zuek,
 Euzkadiko artistak,
 hainbeste sufritzen duen
 herriaren
 hitzik gabeko
 boz ozena:
 Rafa Balerdi...
 Eta naikoa da.
 Hau diot
 Usurbilen

Sabinoren denborako
 ehun eta hamar
 garren
 urtean.

25.— ZEREN LEO

Zeren Leo bar Dabit
 ez baitzen hil
 hamasei urte berantago
 Mexikon,
 Zesarrek
 asasina-erazia.
 Zeren Leo bar Dabit
 hamasei urte lehenago
 hil baitzen,
 Zesarren jaia-lurrean,
 mendi kaukasikoetan,
 1924 urteetako
 urtarril
 haretan.
 Hala ere
 (eta horregatik),
 Leo bar Dabiti
 bere lekua zor zaio
 nagusiaren alde-alde-alderean
 aldarean.
 Leo bar Dabitek
 erreboluzionario guztion
 obligazioa
 kunplitu baitzuen:
 Egin zuen
 erreboluzioa.
 Erreboluzio sobietikoa.